

*Radica Šipovac**
*Ana Čavić***
*Vladimir Šipovac****

UDK: 347.7:656.1
BIBLID: 0352-3713 (2015); 32, (4-6): 16–26
PREGLEDNI NAUČNI RAD

DOKUMENTACIJA I OBELEŽAVANJE VOZILA U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU

REZIME: Ekonomska uloga i značaj drumskog saobraćaja u privredi većine nacionalnih ekonomija bitna je komponenta razvoja i instrument ostvarivanja finansijskih sredstava. Pravni instrumenti, kao sredstva za ostvarenje cilja, treba da su tako postavljeni da doprinose pravnoj uređenosti i sigurnosti nacionalne ekonomije, da se međusobno ne isključuju nego da doprinose razvoju drumskog saobraćaja, brzo i bezbednom prevozu robe i ostvarivanju ekonomskih efekata. Savremeni tokovi prometa zahtevaju kombinovanje različitih vidova saobraćaja i razvijenu saobraćajnu infrastrukturu ali i harmonizovana pravna pravila, dokumentaciju i obeležavanje vozila u drumskom saobraćaju, evidencije o efikasnosti troškova maziva i goriva u sistemu poreza na dodatu vrednost, ujednačena pravila prevoza u drumskom saobraćaju za sopstvene potrebe i dokumentaciju koja se drži u vozilima.

Ključne reči: drumski saobraćaj, obeležavanje vozila, dokumentacija, pravna pravila, efekti

* Vanredni profesor, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, Univerzitet Privredna akademija, Novi Sad, e-mail: radica.sipovac@gmail.com

** Student MA studija, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, Univerzitet Privredna akademija, Novi Sad, e-mail: cavic7@gmail.com

*** Doktorand, Fakultet za ekonomiju i inženjerski menadžmet u Novom Sadu, Univerzitet Privredna akademija, Novi Sad, e-mail: sipovacvladimir@gmail.com

1. Uvodna razmatranja

Istorijski posmatrano, kopneni prevoz su vršili trgovci zapregama do pojave železnice koja je postala osnovni vid prevoza uz ograničene mogućnosti rečnog prevoza.

Razvojem tehnike i usavršavanjem motornih vozila početkom dvadesetog veka formira se savremeni drumski prevoz robe. Značajniji i konkurentniji železnici drumski prevoz¹ postaje posle drugog svetskog rata, odnosno drumski prevoz robe, postaje važan konkurent tako da železnica polako gubi svoju monopolnu poziciju. Železnički prevoz robe je sporiji od drumskog koji se može kombinovati sa pomorskim i rečnim prevozom. U novije vreme se koriste prevozi u kontejnerima, prevozi u kamionima cisternama, kamionima hladnjačama, prevoz automobila na specijalnim tegljačima, prevoz nameštaja i drugo.

Međunarodni drumski prevoz robe je sve značajniji činilac spoljnotrgovinske razmene dobara. Pojavljuju se i pravna pravila u vidu međunarodnih kodifikacija i konvencija² iz oblasti sigurnosti drumskog prevoza robe na međunarodnim relacijama. Ovu materiju i pitanja sigurnosti prevoza, uređuje i veliki broj međunarodnih sporazuma i protokola.³

Kao međunarodna pravna pravila⁴ donete su konvencije kojima su uvedene određene carinske olakšice u međunarodnom drumskom prevozu robe kao Carinska konvencija o međunarodnom prevozu robe na osnovu karneta TIR⁵ i Carinska konvencija o privremenom uvozu komercijalnih drumskih vozila.

Pošto ćemo izučavati drumski saobraćaj neophodno je da pomenemo i Konvenciju o ugovoru za međunarodni prevoz robe drumom (CMR) njen značaj i potrebe revizije zbog naglog razvoja drumskog saobraćaja. Za obavljanje saobraćaja veliki značaj imaju i opšti uslovi poslovanja međunarodnih

¹ Carić, S., Jankovec, I., Trajković, M., Đurdev, D. (2006). Saobraćajno pravo. Novi Sad: Privredna akademija.

² Konvencija o drumskom saobraćaju. *Sl. list FNRJ*, br. 14/57.

³ Sporazum o prihvatanju jednoobraznih uslova za homologaciju i uzajamno priznavanje homologacije, opreme i delova motornih vozila, *Sl. list FNRJ*, br. 5/62., Protokol o drumskoj signalizaciji, *Sl. list FNRJ*, br. 13/57., Deklaracija o izgradnji velikih robnih puteva za međunarodni robni saobraćaj, *Sl. list FNRJ*, br. 12/60., Sporazum o održavanju gradilišta na putevima, *Sl. list FNRJ*, br. 7/57., Evropski sporazum o radu posade vozila koja učestvuju u međunarodnom drumskom prevozu, *Sl. list SFRJ*, br. 8/64., Sporazum o specijalnim vozilima za prevoz pokvarljivih namirnica, *Sl. list SFRJ*, br. 7/64.

⁴ Carić, S., Vilus, J., Đurdev, D., Divljak, D. (2007). Međunarodno poslovno pravo. Novi Sad: Univerzitet Privredna akademija - Pravni fakultet za privredu i pravosuđe.

⁵ *Sl. list FNRJ*, br. 3/61, *Sl. list FNRJ*, br. 3/62.

drumskih transportera predviđeni za jednu nacionalnu teritoriju.⁶ Unifikaciju drumskog prevoza izvršila je Ekonomska komisija UN za Evropu Konvencijom o ugovoru o međunarodnom drumskom prevozu robe (CMR konvencija).

Usvojena su još dva važna pravna akta u cilju unapređenja drumskog transporta⁷ robe u vidu Ugovora o drumskom prevozu robe koji je u našoj zemlji regulisan Zakonom o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju (1995) i delatnost Međunarodne unije za drumski saobraćaj (IRU).⁸

Konosman (teretnica) i tovarni list su prevozne isprave koje se koriste u nacionalnom i međunarodnom saobraćaju. Konosman, kao prevozna isprava, se najčešće izdaje u pomorskom i delimično rečnom saobraćaju.

Tovarni list se pojavljuje sredinom osamnaestog veka, kao prevozna isprava u železničkom, drumskom, vazdušnom i rečnom saobraćaju. Razvojem informaciono komunikacionih tehnologija tovarni list se može izdati i u elektronskoj formi.

Razlika između konosmana i tovarnog lista je u tome što konosman predstavlja hartiju od vrednosti a tovarni list najčešće nema to svojstvo. Odredbama zakona o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju uređeno je da se može izdavati obični i prenosivi tovarni list koji ima osobine hartije od vrednosti.⁹

Odredbama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju regulisani su osnovni odnosi iz oblasti organizacije saobraćaja kao i uslovi o javnim putevima, osnovna pravila saobraćaja na putevima, sistem saobraćajnih znakova, osnovni uslovi za sticanje prava upravljanja vozilima i osnovni uslovi koje moraju da ispunjavaju vozila u saobraćaju.

2. Pravna pravila i dokumentacija u drumskom saobraćaju u Srbiji

Jedan od propisanih obrazaca koji je obavezan da se nalazi u vozilima koja učestvuju u drumskom saobraćaju je putni nalog. Obaveza izdavanja ovog obrasca, sadržina i obaveza vođenja blagovremene evidencije o izdatim

⁶ Spoljnotrgovinska komora Jugoslavije je 1959. godine donela Opšte uslove rada jugoslovenskih preduzeća javnog drumskog saobraćaja.

⁷ Vapa-Tankosić, J., Medović, V., Stojsavljević, M. (2013). Ekonomsko-pravni aspekti transporta Dunavom u funkciji pridruživanja zemalja Zapadnog Balkana Evropskoj uniji, *Pravo - teorija i praksa*, (7-9), str. 48-60.

⁸ International Road Transport Union - IRU.

⁹ Carić, S., Jankovec, I., Trajković, M., Đurđev, D. (2006). Saobraćajno pravo. Novi Sad: Privredna akademija Dukić Mijatović, M. (2013). Pravni položaj poverilaca obezbeđenih potraživanja u finansijskom restrukturiranju i stečaju, *Pravo - teorija i praksa* 30 (1-3), str. 1-13.

putnim nalogima propisano je odredbama Pravilnika.¹⁰ Pravilnikom je predviđena i obaveza pravnih lica i preduzetnika da u službenom vozilu kojim obavljaju prevoz imaju popunjen putni nalog, odnosno dokument na osnovu koga vozilo može da obavlja prevoz¹¹ u drumskom saobraćaju.

3. Obaveza izdavanja putnog naloga

Pravna lica ili preduzetnici određuju, na osnovu statuta ili drugog pravnog akta, u zavisnosti koji organ je zadužen za nabavku i izdavanje putnog naloga kao akta pravnog lica, kako bi službena vozila mogla da učestvuju u javnom saobraćaju. Obaveza izdavanja putnog naloga za vozilo koje obavlja prevoz u drumskom saobraćaju uređena je odredbama Zakona.¹²

Putni nalog kao dokument treba da se nalazi u putničkom automobilu, kombinovanom vozilu, kamionu koji vrši prevoz tereta, autobusu koji prevozi putnike i dr., kojim se obavlja prevoz u drumskom saobraćaju. Kako bi putni nalog bio punovažan treba da je overen i potpisan od strane ovlašćenog lica i lica odgovornog za tehničku ispravnost vozila kao i da se nalazi u vozilu koje vrši prevoz putnika i dobara. Za vozila koja se nađu u saobraćaju bez putnog naloga predviđene su kaznene odredbe za pravno lice i za preduzetnika.¹³

Putni nalog predstavlja akt na osnovu kojeg vozilo može da obavlja prevoz u drumskom saobraćaju i treba da sadrži seriju i broj putnog naloga, podatke o vrsti prevoza, naziv, sedište i adresu vlasnika vozila, datum započinjanja prevoza, stanje kilometar sata na početku i završetku prevoza i sve ostale podatke uređene odredbama Pravilnika.¹⁴

Putni nalog se izdaje dnevno, za svaki prevoz, a može da sadrži i podatke o radu vozača, radu vozila, utrošku goriva i drugo. Najduži rok za više prevoza je sedam dana, od dana izdavanja, ili do povratka vozila u sedište preduzeća, vlasnika vozila. Ukoliko se vozilo koristi na kratkim relacijama na jednom nalogu se evidentiraju svi prevozi.

¹⁰ Pravilnik o sadržini izdavanju i vođenju putnih naloga i evidencijama o putnim nalogima. *Sl. glasnik RS*, br. 20/96.

¹¹ Knežević, M. (2010). Odgovornost poverioca za lica kojima se služi u prevozu, *Pravo - teorija i praksa*, (1-2), str. 33-43.

¹² Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju, *Sl. glasnik RS*, br. 46/95, 66/01, 61/05, 91/05, 62/06 i 31/11.

¹³ Predviđena je novčana kazna za pravno lice od 50.000 do 200.000 dinara, za odgovorno lice u pravnom licu novčana kazna od 2.500 do 10.000 dinara. Za preduzetnike, čije vozilo se zatekne u saobraćaju bez putnog naloga predviđena je kazna od 20.000 do 80.000 hiljada dinara.

¹⁴ Sadržina, izdavanje i vođenje putnih naloga, kao i evidencija o izdatim putnim nalogima propisani su Pravilnikom o sadržini, izdavanju i vođenju putnih naloga i evidenciji o izdatim putnim nalogima. *Sl. glasnik RS*, br. 20/96 i 32/10.

Putni nalog treba da se vodi blagovremeno i uredno, može da sadrži podatke o radu vozila, nabavci i utrošku goriva, maziva i sl., sačinjava se u najmanje dva primerka, od kojih jedan ostaje u bloku a drugi se daje licu koje upravlja motornim vozilom. Popunjeni putni nalog po obavljenom prevozu, sa pratećom dokumentacijom, vraća se ovlašćenom licu vlasnika vozila.

4. Troškovi maziva i goriva u sistemu poreza na dodatu vrednost

Pravno lice kupuje različite vrste goriva i maziva i troši ih za obavljanje transporta u drumskom saobraćaju. Potrošnja dobara (goriva i maziva) podleže obračunavanju i plaćanju poreza na dodatu vrednost po opštoj stopi od 20% u skladu sa odredbama Zakona.¹⁵

Obračunati porez u ulaznoj fakturi dobavljača o nabavci goriva smatra se prethodnim porezom.

Prethodnim porezom se definiše porez na dodatu vrednost obračunat u prethodnoj fazi prometa dobara i usluga, odnosno porez koji je plaćen pri uvozu dobara, a koji obveznik može da odbije od sume poreza na dodatu vrednost koji duguje u određenom periodu. U skladu sa odredbama zakona¹⁶ ne može se odbiti prethodni porez ukoliko se gorivo i mazivo koristi za vožnju putničkih automobila.

Obveznik obračunavanja i plaćanja poreza na dodatu vrednost nema pravo na odbitak prethodnog poreza po osnovu nabavke, proizvodnje i uvoza putničkih automobila, motocikla plovni objekata i vazduhoplova, rezervnih delova, goriva i potrošnog materijala za njihove potrebe, kao i iznajmljivanja, održavanja, popravki i drugih usluga, koje se mogu dovesti u vezu sa korišćenjem ovih prevoznih sredstava. Iznosi poreza na dodatu vrednost obračunati na osnovu računa za nabavku goriva, rezervnih delova, vozila – putničkog automobila, popravke i druge nabavke koje se vrše za održavanje putničkih automobila uključuju se u nabavnu vrednost.

U posebnim, zakonom uređenim slučajevima, obveznik ima pravo na odbitak prethodnog poreza ukoliko prevozna sredstva i druga dobra koja su predmet oporezivanja koristi isključivo za obavljanje delatnosti i sticanje dobiti.¹⁷ Pravo odbitka prethodnog poreza ima obveznik ukoliko vrši promet i

¹⁵ Zakon o porezu na dodatu vrednost. *Sl. gl. RS*, br. 84/04, 86/04, -ispravka, 61/05, 61/07, 93/12 i 108/13, 6/14-dr. propis, 68/14 dr. zakon i 142/14.

¹⁶ Zakon o porezu na dodatu vrednost, član 29.

¹⁷ Šipovac, R., Vesić, S., Đukić, D. (2013). Porez na dobit i mogućnosti utaje, *Pravo - teorija i praksa*, (7-9), str. 74-80.

iznajmljivanje prevoznih sredstava i drugih dobara kao i na prevoz lica i dobara ili obuku vozača za upravljanje prevoznim sredstvima.

U skladu sa odredbama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima¹⁸ putničko vozilo se definiše kao vozilo namenjeno za prevoz lica koje ima najviše devet mesta za sedenje, uključujući i mesto za sedenje vozača. Pod terminom „putnički automobil“ smatra se vozilo koje je namenjeno za prevoz lica a merodavna je i odrednica koja mu je upisana u saobraćajnu dozvolu (putničko ili teretno vozilo).

Pravo na oslobođenje od plaćanja poreza na dodatu vrednost imaju samo lica koja su evidentirana (podneli prijavu EP PDV) kao obveznici obračunavanja i plaćanja poreza na dodatu vrednost. Kao primer možemo navesti lice koje obavlja taksi delatnost, a nije u sistemu PDV-a, prilikom kupovine novog putničkog automobila koji kupuje za obavljanje delatnosti, ne može da ostvari poresko oslobođenje niti pravo na odbitak prethodnog poreza iskazanog u fakturi prodavca, pošto pravo na poresko oslobođenje imaju samo lica koja su neevidentirana kao obveznici PDV-a.

Učesnik u drumskom saobraćaju je i poljoprivrednik, obveznik poreza na dodatu vrednost, koji ima pravo na odbitak prethodnog poreza iskazanog u fakturi prodavca, po osnovu kupovine traktora. Poljoprivrednik, nosilac poljoprivrednog gazdinstva, obveznik PDV-a ima pravo da odbije prethodni porez za kupovinu poljoprivredne mašine (traktora) ukoliko ispuni uslove predviđene Zakonom. Poljoprivrednik mora da poseduje propisanu dokumentaciju, račun koji glasi na njegovo ime, odnosno ime obveznika PDV-a, u kome je iskazan obračunati iznos poreza. Poljoprivrednik, obveznik PDV-a, može da traktor koristi za proizvodnju ili će da ga koristi za promet sa pravom na odbitak prethodnog poreza.

Ukoliko nosilac poljoprivrednog gazdinstva nije obveznik obračunavanja i plaćanja poreza na dodatu vrednost, nema pravo da porez obračunat od prethodnog učesnika u prometu poljoprivredne mašine, odbije kao prethodni porez. Nezavisno treba posmatrati činjenicu što je fizičko lice, nosilac poljoprivrednog gazdinstva, u isto vreme je i vlasnik preduzetničke radnje koja se bavi prometom dobara¹⁹ namenjenoj poljoprivrednoj proizvodnji i po tom osnovu je obveznik plaćanja PDV-a. Pošto nije u sistemu PDV-a, poljoprivrednik ne ispunjava uslove za ostvarivanje prava na odbitak prethodnog poreza.

¹⁸ Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, *Sl. gl. RS*, br. 41/09.

¹⁹ Carić, S. V. (1987). Nove pojave u pravnom regulisanju robnog prometa. Beograd: Naučna knjiga

5. Obeležavanje vozila u drumskom saobraćaju

Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju, svojim odredbama je uredio da vozila koja učestvuju u saobraćaju na bočnim stranama treba da imaju ispisani naziv vlasnika vozila, odnosno firmu. Zakonskim odredbama je uređeno da osim firme i naziva vlasnika vozila ne mogu da se stavljaju drugi natpisi.

Propisima je uređeno da firma (naziv vlasnika) treba da budu ispisani slovima visine preko deset santimetara bojom koja se bitno razlikuje od osnovne boje vozila. Na krov vozila kojim se obavlja prevoz u drumskom saobraćaju ne može se stavljati firma, odnosno naziv vlasnika vozila niti se mogu nalaziti drugi natpisi. Na krov vozila u putničkom drumskom saobraćaju naziv firme mogu da stavljaju taksi vozila. Nazivi loga firmi i drugih oznaka može se primenjivati samo na prednjem delu (haubi) ili zadnjem delu (gepeku) vozila.

Zakonskim odredbama je uređeno da se u vozilu kojim se obavlja prevoz putnika (lica), osim taksi vozila, ne može nalaziti taksimetar. Nepoštovanje i nepridržavanje odredbi sankcioniše se novčanim kaznama za privredni prestup kao postupanje suprotno odredbama zakona i odnosi se na pravna lica i drugo pravno lice. Isto tako predviđene su novčane kazne za privredni prestup za odgovorno lice u pravnom licu.

6. Prevoz u drumskom saobraćaju za sopstvene potrebe i dokumentacija koja se drži u vozilu

U skladu sa odredbama Zakona u drumskom saobraćaju predviđeno je obavljanje prevoza za sopstvene potrebe. Prevoz može da obavlja preduzeće, drugo pravno lice, preduzetnik i građanin za prevoz stvari i zadovoljenje potreba prilikom obavljanja registrovane delatnosti i prevoz radnika ili drugih lica u vezi sa vršenjem registrovanih poslova. U slučajevima kada se vrši prevoz dobara ili lica koji se naplaćuje a u okviru je registrovane delatnosti, takav prevoz se ne smatra prevozom za sopstvene potrebe.

Autobusi i teretna motorna vozila moraju imati na bočnim stranama ili vetrobranskom staklu natpis da je to prevoz za sopstvene potrebe. Obaveza isticanja natpisa ne odnosi se na putničke automobile nego samo na teretna motorna vozila, pod kojim se podrazumeva svako motorno vozilo namenjeno prevozu stvari.

Od dokumentacije u teretnom motornom vozilu, kojim se obavlja prevoz stvari za sopstvene potrebe, treba da bude dokument, obično otpremnica²⁰ ili

²⁰ Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju. *Sl. glasnik RS*, br. 46/95, 66/01, 61/05, 91/05, 62/06 i 31/11. član 3 9.

neki drugi, iz kojeg se mogu utvrditi vlasnik, količina, cena i vrsta stvari koje se prevoze.

Ukoliko se službeno vozilo koristi za prevoz robe za sopstvene potrebe u vozilu treba da se nalazi dokumentacija²¹ koja prati robu kao interna otpremnica, faktura, dostavnica i prijemnica. Propisana dokumentacija treba da sadrži odgovarajuće podatke o prevozu robe i da je sačinjena u skladu sa pravnim pravilima o trgovini.²²

O proizvodnji robe u preduzeću evidencije se vode na osnovu isprava o izradi, odnosno nabavci robe ili isprava o naručenim uslugama (faktura, dostavnica, prijemnica, radni nalog, porudžbenica i dr.) Vode se i izlazne evidencije i sačinjavaju isprave o prodaji robe (fakture, trake registar i PS kase ili paragon bloka) i druge isprave koje sadrže podatke o količini i vrednosti prodate robe a koje treba da prate robu u drumskom saobraćaju.

Zakonskim odredbama je uređeno da se evidencije i isprave drže na svakom prodajnom mestu, odnosno u poslovnoj jedinici, a isprave o prevozu u prevoznom sredstvu.

Preduzeća i preduzetnici koji se bave prometom robe i vršenjem usluga u prometu robe dužni su da vode evidenciju o primljenoj, prodatoj i isporučenoj robi i izvršenoj usluzi, i da obezbede dostupnost te evidencije. Preduzeća i preduzetnici ne mogu prodavati ni prevoziti robu, odnosno vršiti usluge za koje nemaju isprave propisane sadržine i koje nisu propisno evidentirali.

Uslugama otpremanja smatraju se poslovi otpremanja i dopremanja robe (prevoza), kao i obavljanje drugih poslova i radnji koje se uobičajeno vrše uz otpremanje i dopremanje robe u drumskom saobraćaju.

Odredbama Zakona o uslovima za obavljanje prometa robe uređeno je koje isprave prevoznik u drumskom saobraćaju mora da ima kada prevozi robu u prevoznom sredstvu.

Propisana isprava treba da bude u originalu popunjena, odnosno treba da sadrži lične podatke odgovornog lica koje ispravu potpisuje i overava je pečatom.

²¹ Carinski zakon. *Službeni glasnik RS*, broj 18/10, a u vezi sa članom 7a stav 2. Zakona o uslovima za obavljanje prometa robe, vršenje usluga u prometu robe i inspekcijском nadzoru, *Službeni glasnik RS*, br. 39/96, 20/97, 46/98, 24/99, 33/99, 34/01, 80/02 i 101/05.

²² Zakon o trgovini, *Sl. glasnik RS*, br. 53/10 i 10/13.

7. Zaključak

Nivo i kvalitet drumskog saobraćaja i drumske putne strukture predstavlja značajan faktor razvoja svake nacionalne privrede. Ubrzani razvoj drumskog transporta, saobraćajna zagušenost u gradovima i urbanim sredinama smanjuje saobraćajnu efikasnost povećanjem vremena putovanja, potrošnjom goriva smanjenjem bezbednosti učesnika u saobraćaju, zagađenjem životne sredine i drugo.

Drumski saobraćaj treba da je organizovan tako da zadovoljava potrebe prevoza ljudi i roba, da je dobro povezan sa glavnim saobraćajnicama, kakve su autoputevi i magistralni pravci međunarodnog značaja, sa zemljama iz okruženja (tranzit) uz minimum ekoloških i drugih negativnih pratećih pojava.

Predmet rada je pravna uređenost i posedovanje propisane dokumentacije u vozilima prilikom transporta, prometa vozila, roba i putnika i mogućnosti bržeg i efikasnijeg protoka. Težnja za ostvarivanjem intenzivne međunarodne razmene Srbije sa zemljama EU zahteva dostizanje visokih standarda u pogledu protoka robe i usluga, usklađivanje sa regulativom EU i sprovođenje korektivnih mera u svim oblastima bitnim za odvijanje drumskog saobraćaja.

Radica Šipovac

Associate professor, The University of Business Academy in Novi Sad, The Faculty of Law for Commerce and Judiciary;

Ana Čavić

A student of master studies, The Faculty of Law for Commerce and Judiciary in Novi Sad, The University of Business Academy, Novi Sad;

Vladimir Šipovac

A doctoral candidate, The Faculty of Economics and Engineering Management in Novi Sad (FIMEK), The University of Business Academy, Novi Sad;

DOCUMENTATION AND MARKING OF VEHICLES IN ROAD TRAFFIC

A b s t r a c t

THE economic role and importance of the road transport in most national economies is an important component of their development and an instrument for providing financial flows. Legal instruments as a means to achieve a goal should be placed in such a manner to contribute to a legal regulation and safety of the national economy. Not being mutually exclusive, they have to contribute to the development of the road transport, fast and safe transportation of goods and achieving economic effects. Modern trends in freight traffic demand combining different modes of transport and the developed transportation infrastructure, but also the harmonized legal rules, documentation and marking of vehicles in road traffic, the records on the effectiveness of the cost of fuel and lubricants in the system of value added tax, the uniform rules of the road transport on one's own account and the documentation to be held in vehicles.

Key words: *road traffic, vehicle marking, documentation, legal rules, the effects*

Literatura

1. Carić, S., Jankovec, I., Trajković, M., Đurđev, D. (2006). Saobraćajno pravo. Novi Sad: Privredna akademija
2. Carić, S., Vilus, J., Đurđev, D., Divljak, D. (2007). Međunarodno poslovno pravo. Novi Sad: Univerzitet Privredna akademija - Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
3. Carić, S. V. (1987). Nove pojave u pravnom regulisanju robnog prometa. Beograd: Naučna knjiga.
4. Dukić Mijatović, M. (2013). Pravni položaj poverilaca obezbeđenih potraživanja u finansijskom restrukturiranju i stečaju, *Pravo - teorija i praksa* 30 (1-3), str. 1-13

5. Knežević, M. (2010). Odgovornost poverioca za lica kojima se služi u prevozu. *Pravo - teorija i praksa* 27 (1-2), str. 33-42
6. Šipovac, R., Vesić, S., Đukić, D. (2013). Porez na dobit i mogućnosti utaje. *Pravo - teorija i praksa* 30 (7-9), str. 75-89
7. Vapa-Tankosić, J., Medović, V., Stojsavljević., M. (2013). Ekonomsko-pravni aspekti transporta Dunavom u funkciji pridruživanja zemalja Zapadnog Balkana Evropskoj uniji, *Pravo - teorija i praksa* 30 (7-9), str. 48-59
8. Carinski zakon. *Službeni glasnik RS*, br.18/10
9. Deklaracija o izgradnji velikih robnih puteva za međunarodni robni saobraćaj. *Sl. list FNRJ*, br. 12/60.
10. Evropski sporazum o radu posade vozila koja učestvuju u međunarodnom drumskom prevozu. *Sl. list SFRJ*, br. 8/64
11. Konvencija o drumskom saobraćaju. *Sl. list FNRJ*, broj 14/1957
12. Pravilnik o sadržini izdavanju i vođenju putnih naloga i evidencijama o putnim nalozima. *Sl. glasnik RS*, br. 20/96, 32/10
13. Protokol o drumskoj signalizaciji. *Sl. list FNRJ*, br. 13/57
14. Sporazum o prihvatanju jednoobraznih uslova za homologaciju i uzajamno priznavanje homologacije, opreme i delova motornih vozila. *Sl. list FNRJ*, br. 5/62
15. Sporazum o održavanju gradilišta na putevima. *Sl. list FNRJ*, br. 7/57
16. Sporazum o specijalnim vozilima za prevoz pokvarljivih *namirnica*. *Sl. list SFRJ*, br. 7/64
17. Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju, *Sl. glasnik RS*, br. 46/95, 66/01, 61/05, 91/05, 62/06 i 31/11
18. Zakon o porezu na dodatnu vrednost, *Sl.glasnik RS*, br. 84/04, 86/04, -ispravka, 61/05, 61/07, 93/12 i 108/13, 6/14-dr. propis, 68/14 dr. zakon i 142/14;
19. Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima, *Sl. glasnik RS*, br. 41/09;
20. Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju, *Sl. glasnik RS*, br. 46/95, 66/01, 61/05, 91/05, 62/06 i 31/11
21. Zakon o uslovima za obavljanje prometa robe, vršenje usluga u prometu robe i inspekcijskom nadzoru. *Službeni glasnik RS*, br. 39/96, 20/97, 46/98, 24/99, 33/99, 34/01, 80/02 i 101/05
22. Zakon o trgovini. *Sl. glasnik RS*, br. 53/10 i 10/13